

Oksaalihappotiputukseen sopivaa aikaa odotellessa

Olen muutamana viime vuonna joutunut miettimään mehiläishoidon työvaiheiden tärkeyttä uudelleen. Aikaisemmin ajattelin, että talviruokinta on kaikista tärkein yksittäinen hoitotyö, mutta nyt mielipiteeni on kokemusten kautta muuttunut. Oksaalihappokäsittely sikiöttömänä aikana on noussut mehiläishoidon tärkeimmäksi kulmakiveksi, jota ei missään tapauksessa kannata jättää väliin.

Toistan itseäni viime vuoden kirjoituksista ja kursseilta taas kerran ja totean, että mehiläistarhauksessa varroapunkki on häntä joka heiluttaa koko koiraa. Ilman kohtuullisen hyvää punkkitorjuntaa normaali mehiläistarhaus ei yksinkertaisesti onnistu nykypäivänä. Parin viime vuo-

den aikana olen käynyt katsomassa ehkä kymmenkunta tarhausta, joissa talvitappiot ovat olleet 80–100 % punkkien ja niiden mukana liikkuvien virusten vuoksi. Normaaleilla torjunnoilla punkit aiheuttavat ainakin Ruotsissa ja Norjassa noin kolmanneksen talvitappiosta (5 %

verrattaessa tappioiden määrää punkittomilla ja punkillisilla alueilla. Tämän perusteella on helppo nähdä, että tilanne kärjistyy nopeasti, jos torjunnat jäävät vajaiksi.

Oksaalihappotiputus on niitä harvoja hoitotoimenpiteitä joita tarhaajat tekevät usein liian aikaisin. Maltti on valttia. Kannattaa odottaa, että pesät todella ovat sikiöttömiä, jotta torjunta tehoaa kunnolla. Asian voi tarkistaa nostamalla muutama keskimäinen kakku näkyviin. Jos tarkastusta ei tehdä, täytyy odottaa ainakin marraskuulle, jotta olisi kohtuullinen varmuus pesien sikiöttömyydestä.

Oksaalihappoliuoksen valmistaminen

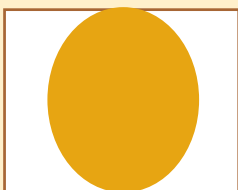
7,5 g oksaalihappoa liuotetaan 1 dl:aan lämmintä vettä, ja liuokseen liuotetaan vielä 100 g sokeria. Annos riittää 3 - 5 pesälle. Säilytä valmis liuos kylmässä, käytä huoneenlämpöisenä. Älä käytä ylivuotista liuosta.

Annostele oikein pesille

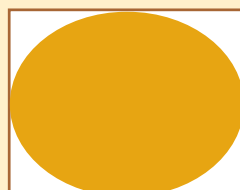
Oksaalihappoa laitetaan pesään mehiläismäärän mukaan. Tiputtele oksaalihappo esim. muoviruiskulla mehiläisten päälle kakkuväleihin. 4ml/täysin miehitetty langstroth -laatikon kakkuväli. Puoliksi mehiläisten täyttämään langstroth -pesään 20 ml, täpötäyteen 40 ml. Erittäin vahvaan kaksiosastoiseen pesään voi laittaa maksimimäärän 50 ml.

Kaksiosastosiin farrar -pesiin käytetään samaa annostusta kuin LN -pesiin. Yksiosastosiin F -pesiin annetaan vain 3 ml/ täysin miehitetty kakkuväli.

Oksaalihapon annostelu pesille

Puoliksi täynnä
20 ml

Melko täynnä
30 ml

Aivan täynnä
40 ml

2 -osastoisilla määrä jaetaan osastojen kesken

Huomasitko mesikastetta?

Talviruokintakin on tärkeää, mutta joskus voi selvitä ilmankin. Tänä syksynä on Kaakkois-Suomessa tullut paikoittain reilusti mesikastehunajaa. Eräällä tarhaajalla jäi syöttö aloittamatta terveystongelminen vuoksi elokuun alussa. Loppukuusta tarhalle palattuaan tarhaaja totesi mehiläisten keränneen parikymmentä kiloa mesikastehunajaa ja satojakson jatkuvan edelleen. Parhaimmillaan mesikastetta tuli useita kiloja päivässä.

Mesikastetta on tullut elokuun lopun helteillä monien tarhaajien pesiin Etelä-Suomessa, mutta yleensä määrät ovat olleet pienempiä, muutamia kiloja. Jos sadonkorjuu on tehty aikaisin, mehiläiset voivat siis vielä ehtiä keräämään kaiken talviruokansa itsekin, mutta harvinaista se kyllä on. Mesikastehunaja ei kuitenkaan ole aivan parasta mahdollista talviruokaa. Siksi talviruokinta kannatti tehdä tänäkin vuonna jotta talvievääksi jäi sokerin ja mesikasteen sekoitusta, jos myöhäistä satoa tuli.

Rypsi ja neonikotinoidit, mehiläiskuolemat

Keväällä mehiläiset ja muut pölyttäjät olivat maatalouspolitiikan keskipisteessä, kun EU kielsi kolmen neonikotiidin käytön pölyttäjiä houkuttelevilla kasveilla. Käytännössä suurin vaikutus Suomessa on rypsin kirppoja vastaan peittaamisen loppuminen, koska muita aineita ei ainakaan tällä hetkellä ole. Viljelyn hankaloituminen voi vaikuttaa rypsinviljelyhalukkuuteen, joka on jo muutenkin tippunut kolmannekseen siitä missä oltiin kolme vuotta sitten. Ainakin Raisio oy arvelee rypsinviljelyn vähentyvän varautessaan öljynpuristamon sulkemiseen ja ilmoittaessaan yt-neuvotteluiden yhdeksi syyksi neonikotinoidien käyttökiellon.

Kesän aikana on järjestetty ensimmäisen kerran tutkimusta neonikotinoideista Suomessa. Koepesä on sijoitettu eri tavalla neonikotinoideilla käsiteltyjen/käsittelemättömien peltojen lähelle ja medestä ja siitepölystä on otettu näytteitä. Tässä vaiheessa tuloksia ei vielä ole, raportti valmistuu keväällä 2014.

Keväällä pyysin tarhaajia ilmoittamaan, jos mehiläisiä on kuollut myrkytysoireisiin. Muutamia soittoja tuli, ja ainakin yksi on johtanut Tukesin jatkotutkimukseen. Suhteellisen pienellä alueella kuoli useilta tarhoilta ja ainakin kahdelta tarhaajalta lentomehiläiset yhtä aikaa heinäkuun puolivälissä. Tukes selvittää yhdessä alueen Ely-keskuksen kanssa mitä kasvinsuojeluaineita on käytetty. Kun tämä saadaan selville, voidaan tutkia onko kuolleissa mehiläisissä jäämiä juuri näistä aineista. Ilman alkutietoa siitä, mitä etsitään, analyysi on niin kallis, että kukaan ei tunnu haluvan rahoittaa sitä. Kuolleet mehiläiset odottelevat vielä pakasteessa mahdollista jatkotutkimusta.

Karhujen aiheuttamia pesätappioita tulee yhä useammille tarhaajille.

Ari Seppälä

Karhuongelmat leviävät

Minulle asti on tullut ilmoituksia karhujen aiheuttamista pesätuhoista liki neljäntäkymmeneltä tarhaajalta. Nousua viime vuodesta on 20 % ja alueellinen tasa-arvo on lisääntynyt. Vahinkoja on melko tasaisesti koko maassa Pori-Tampere-Lahti -Porvoo alueen pohjoispuolelta. Tilanne kertoo karhukannan levittäytymisestä ja siitä, että ongelma ei poistu eikä pienene lähivuosina. Uusilla alueilla tarhaajat ovat tyrmistyneitä, ja ensireaktiot ovat aina samankaltaisia. ”Minä en ainakaan ala aitaamaan tarhojani, se on liian työlästä/ kallista/ ei ole aikaa” tai ”eikö näille tosiaankaan saa poistolupaa helpommalla”. Käytännössä aitaaminen on ainoa vaihtoehto jatkaa tarhausta tilanteessa, jossa alueella vakituisesti asuvat karhut alkavat käyttämään pesiä ravintonaan. Poistolupia tulee vain jos vahingot ovat toistuvia ja jos on itse aktiivinen lupaa haettaessa ja metsästystä järjestettäessä. Poistolupametsästys on niin rajoitettua, että se onnistuu mehiläistarhoilla kaatoon asti harvoin.

Karhujen metsästyskäytäntö, valtion tuki pesien suojaamiseen ja vahinkokorvaukset ovat kaikki pitkälti poliittisia linjauksia. Muutoksia tulee vain jos jaksamme olla aktiivisia ja vaikuttaa asiaan vuodesta toiseen. Nykymenolla on jo nähty, että osa tarhaajista lopettaa ennemmin kuin kilpailee sadonkorjuussa karhujen kanssa. Karhut levittäytyvät yhä tiheämmille tarhausalueille ja siksi vahingot kasvavat. Tänä vuonna noin joka viideskymmenes tarhaaja menetti pesän karhuille.

Sadonkorjuseminaariin järjestetään keskustelutilaisuutta karhutilanteesta. Tervetuloa kuuntelemaan ja osallistumaan.

Pehmeään maahan saattaa jäädä selvät jäljet hunajakarhusta.

Ari Seppälä